

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?

Mokėjimo įsakymo procedūra nustatyta 2013 m. vasario 15 d. įsigaliojusio naujo Civilinio proceso kodekso 1013–1024 straipsniuose.

1.1 Procedūros taikymo sritis**1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylantiems reikalavimams ir t. t.)?**

Mokėjimo įsakymo procedūra taikoma neginčijamiems, sumokėtiems ir mokėtiniems reikalavimams, susijusiems su priverčiamais sumokėti tam tikras pinigines sumas pagal civilinį susitarimą, įskaitant specialisto ir perkančiosios organizacijos sudarytus susitarimus, įtvirtintus dokumente arba numatytus pagal įstatymą, reglamentą arba kitą dokumentą, kuriuos šalys patvirtino parašu arba kitomis pagal įstatymus leistinomis priemonėmis. Į šio klausimo taikymo sritį nepatenka reikalavimai, kuriuos nemokumo byloje pareiškė kreditorių fondas.

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Ne.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Mokėjimo įsakymo procedūra nėra privaloma ir suinteresuotoji šalis prašymą teismui gali pateikti pagal bendrąsias nuostatas.

Mokėjimo įsakymo procedūra yra speciali procedūra, kuri yra daug paprastesnė, palyginti su bendrai taikomuose įstatymuose nustatyta procedūra, ir kurioje kreditorius gali gauti vykdomąjį dokumentą kitokiomis sąlygomis, nei nustatytos Civilinio proceso kodekse.

Be to, jeigu skolininko priešieškis dėl mokėjimo įsakymo yra pagrįstas, teismas gali atmesti kreditoriaus reikalavimą priimdamas neatšaukiamą išvadą.

Kreditorius gali pareikšti ieškinį pagal bendrai taikomus įstatymus, jeigu: teismas atmets prašymą išduoti mokėjimo įsakymą; jeigu teismas mokėjimo įsakymą išduoda dėl dalies reikalavimų ir šiuo atveju ieškinį galima pareikšti pagal bendrai taikomus įstatymus siekiant įpareigoti skolininką sumokėti likusią skolą; mokėjimo įsakymas buvo panaikintas.

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Taip. Naujame Civilinio proceso kodekse nedaroma jokio skirtumo, susijusio su atsakovo gyvenamąja vieta, tai reiškia, kad mokėjimo įsakymo procedūra taikoma nepaisant to, ar atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje.

1.2 Kompetentingas teismas

Prašymas išduoti mokėjimo įsakymą gali būti pateiktas teismui, kuris turi kompetenciją spręsti bylą iš esmės pirmąja instancija. Mokėjimo įsakymo atveju teisėjas savo iniciatyva patikrina teismo kompetenciją.

Ar ši procedūra reglamentuojama pagal bendrąsias taisykles dėl teismų kompetencijos (šiuo atveju būtų galima pateikti nuorodą į šią informacijos suvestinę), ar jai taikomi kitokie principai?

Kompetencija nagrinėti prašymus išduoti mokėjimo įsakymus nustatoma pagal bendrąsias taisykles, taikomas sprendžiant su teismų kompetencija susijusius klausimus.

Reikalavimus, kurių nustatoma piniginė vertė neviršija 200 000 RON (Rumunijos lėjų), nagrinėja apylinkių teismai. Reikalavimus, kurių nustatoma piniginė vertė yra ne mažesnė nei 200 000 RON, nagrinėja specializuoti teismai.

Kompetencijos nustatymo taisyklę, galiojančią specialioje mokėjimo įsakymų procedūroje, papildo bendrosios kompetencijos taisyklės, kurios taikomos atsižvelgiant į reikalavimo vertę.

1.3 Formos reikalavimai**1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)**

Nėra jokios tipinės / standartizuotos formos, tačiau kreditorius (ieškovas) privalo laikytis minimalių jo reikalavimui taikomų oficialių taisyklių, pagal kurias turi būti pateikiamas tam tikras kiekis informacijos, būtent: kreditoriaus vardas ir pavardė ir nuolatinė gyvenamoji vieta arba, kai taikytina, jo pavadinimas ir registruota buveinė; skolininko vardas ir pavardė ir jo, kaip fizinio asmens, nuolatinė gyvenamoji vieta, o jeigu skolininkas yra juridinis asmuo, jo pavadinimas ir registruota buveinė ir, kai taikytina, prekybos registro arba juridinių asmenų registro išduoto registracijos pažymėjimo numeris, fiskalinis numeris ir banko sąskaita; mokėtinos sumos; su mokėjimo priverčiamais susiję faktai ir teisiniai pagrindai, tų priverčiamų referencinis laikotarpis, mokėjimo data ir bet kuri kita informacija, kuri yra reikalinga norint patvirtinti reikalavimą.

Be to, prie reikalavimo pridedama sutartis arba bet kuris kitas dokumentas, kuriame matyti mokėtinos sumos, taip pat mokėjimo įsakymo įteikimo skolininkui įrodymai. Kalbant apie įsakymo įteikimą, kreditorius privalo įteikti įsakymą skolininkui per antstolį arba registruotu laišku kartu su deklaruota suma ir gavimo patvirtinimu, kuriame reikalaujama, kad skolininkas sumokėtų mokėtiną sumą per 15 dienų nuo to pranešimo gavimo. Šiuo įsakymu nutraukiamas senaties termino skaičiavimas.

Reikalavimo ir prie jo pridėtų dokumentų kopijų pateikiama tiek, kiek yra šalių, dar viena kopija pateikiama teismui.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Ne, advokato atstovavimas neprivalomas, tačiau rekomenduojamas.

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Būtina informacija, kurią reikia pateikti pareikštame ieškinyje, yra nurodyta įstatymuose. Kreditorius (ieškovas) privalo nurodyti: reikalaujamą sumą; faktus ir mokėjimo priverčiamą teisinius pagrindus ir šios priverčiamos referencinį laikotarpį; mokėjimo datą; bet kurią kitą informaciją, kuri yra reikalinga siekiant nustatyti reikalavimą.

Jeigu šalys nenustatė palūkanų normų, taikomų už pavėluotą mokėjimą, dydžio, bus taikoma nacionalinio Rumunijos banko nustatyta orientacinė palūkanų norma. Pirmąją semestro kalendorinę dieną galiojanti orientacinė palūkanų norma taikoma visam semestriui. Reikalavimo atžvilgiu sukauptos palūkanų normos taikomos taip:

specialistų sudarytoms sutartims – nuo dienos, kai reikalavimas tapo mokėtinas;

specialistų ir perkančiosios organizacijos sudarytoms sutartims nereikalaujant informuoti skolininko apie pavėluotą mokėjimą, jeigu mokėjimo data buvo nustatyta sutartyje, – nuo dienos, kuri eina po mokėjimo dienos; jeigu mokėjimo diena nenustatyta sutartyje: praėjus 30 dienų po to, kai skolininkas gavo sąskaitą faktūrą, arba, jei šiuo faktu abejojama, praėjus 30 dienų po to, kai buvo priimtos prekės arba suteiktos paslaugos, arba jeigu mokėjimo įsakymas

buvo įteiktas prieš priimant prekes ir (arba) paslaugas, pasibaigus 30 dienų laikotarpiui nuo prekių priėmimo ir (arba) paslaugų suteikimo; jeigu įstatymuose arba sutartyje numatyta priėmimo arba kontrolės procedūra, sudaranti sąlygas patvirtinti atitinkamų prekių ar paslaugų atitiktį, ir skolininkas gavo sąskaitą faktūrą arba mokėjimo įsakymą kontrolės dieną arba prieš tą dieną, – pasibaigus 30 dienų terminui, kuris skaičiuojamas nuo minėtos dienos; kitais atvejais – nuo dienos, kurią skolininko mokėjimas buvo arba yra teisėtai paskelbtas pavėluotu pagal įstatymus.

Kreditorius gali reikalauti atlyginti papildomus nuostolius, susijusius su visomis išlaidomis, kurios buvo patirtos išieškant sumas iš skolininko, kuris laiku neįvykdė savo prievolių.

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Taip, prie prašymo pridedama sutartis arba bet kuris kitas dokumentas, kuriuo įrodomos mokėtinos sumos (sąskaita faktūra, kasos čekis, rašytinis patvirtinimas ir pan.). Įsakymo įteikimo skolininkui įrodymai turi būti pridedami prie reikalavimo, priešingu atveju prašymas bus laikomas nepriimtiniu.

Siekdamas išnagrinėti reikalavimą, teismas iškviečia šalis laikydamasis nuostatų, kuriomis reglamentuojamos skubios bylos, kad gautų jų paaiškinimus ir išaiškinimus, kad pareikalautų iš skolininko sumokėti mokėtiną sumą arba kad šalis susitartų dėl mokėjimo būdų. Šaukimas į teismą atitinkamai šaliai turi būti įteikiamas likus dešimčiai dienų iki bylos nagrinėjimo dienos. Todėl kreditoriaus reikalavimo ir pateiktų dokumentų kopijos, kaip reikalavimo įrodymai, turi būti pridedami prie skolininkui įteikiamo šaukimo. Šaukime į teismą turi būti nurodyta, kad skolininkas turi pateikti bet kokį priešieškinių likus ne mažiau kaip trims dienoms iki bylos nagrinėjimo dienos, patikslinant, kad jei priešieškis nebus pateiktas, teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali nuspręsti, kad tai yra kreditoriaus reikalavimų pripažinimas. Ieškovas nebus informuotas apie priešieškinių, tačiau su jo turiniu susipažins iš bylos medžiagos.

Jeigu kreditorius pareiškia, kad jis gavo mokėtiną sumą, teismas pripažįsta šią aplinkybę galutinėje išvadoje ir paskelbia, kad byla baigta. Tais atvejais, kai kreditorius ir skolininkas pasiekia susitarimą dėl mokėjimo, teismas pripažįsta šį faktą ir sprendimą priima pagreಿತinta tvarka. Pagreಿತinta tvarka priimta nutartis yra galutinė ir laikoma vykdomuoju dokumentu.

Jeigu teismas, remdamasis pateiktais dokumentais ir šalių pareiškimais, patikrina reikalavimą ir nustato, kad kreditoriaus reikalavimai yra pagrįsti, jis išduos mokėjimo įsakymą, kuriame nurodoma suma ir mokėjimo terminas. Jeigu teismas, peržiūrėjęs bylos įrodymus, nustato, kad pagrįsta yra tik dalis kreditoriaus reikalavimų, jis mokėjimo įsakymą išduos tik dėl tos reikalavimų dalies ir nustatys mokėjimo terminą. Šiuo atveju kreditorius gali pareikšti ieškinį pagal bendrai taikomą teisę, kad įpareigotų skolininką sumokėti likusią reikalavimo dalį. Mokėjimo terminas bus ne trumpesnis nei dešimt dienų ir neviršys 30 dienų nuo įsakymo įteikimo dienos. Teisėjas nenustatys kito mokėjimo termino, išskyrus atvejus, kai šalis dėl to susitarė. Įsakymas bus perduotas dalyvaujančioms šalims arba įteiktas kiekvienai šaliai kuo greičiau pagal įstatymus.

Jeigu skolininkas neginčija reikalavimo ir nepareiškia priešieškinių, mokėjimo įsakymas bus išduotas ne vėliau nei per 45 dienas nuo reikalavimo pateikimo dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas terminas, kuris yra reikalingas procesiniams dokumentams įteikti, ir dėl kreditoriaus kaltės atsirandantys vėlavimai, įskaitant vėlavimus, kurie atsiranda dėl reikalavimo pakeitimo arba papildymo.

1.4 Prašymo atmetimas

Jeigu skolininkas ginčija reikalavimą, teismas, remdamasis bylos dokumentais ir šalių pateiktais paaiškinimais ir išaiškinimais, įvertina, ar reikalavimas yra pagrįstas. Jeigu skolininko gynybos argumentai yra pagrįsti, teismas savo išvadoje atmes kreditoriaus reikalavimą. Jeigu, atsižvelgiant į skolininko pateiktus argumentus dėl bylos esmės reikia išnagrinėti ne tik esamus, bet ir kitus įrodymus, ir atitinkami įrodymai pagal standartinę procedūrą būtų teisėtai priimtini, teismas savo išvadoje atmes kreditoriaus reikalavimą. Todėl kreditorius gali pareikšti ieškinį pagal bendrai taikomą teisę.

1.5 Apskundimas

Skolininkas per 10 dienų nuo dienos, kurią jam buvo perduotas arba įteiktas įsakymas, gali pareikšti ieškinį dėl mokėjimo įsakymo panaikinimo. Kreditorius per tą patį terminą taip pat gali pareikšti ieškinį dėl išvadų, kuriomis atmetamas įsakymas, panaikinimo ir dėl mokėjimo įsakymo dalies panaikinimo. Ieškinyje dėl panaikinimo gali būti pateikiami reikalavimai tik dėl mokėjimo įsakymo išdavimo reikalavimų nesilaikymo ir, kai taikytina, nurodomos priežastys, dėl kurių po mokėjimo įsakymo išdavimo išnyko prievolė. Ieškinį dėl panaikinimo turi nagrinėti mokėjimo įsakymą išdavęs teismas, kuriame šį klausimą sprendžia dviejų teisėjų kolegija. Ieškinys dėl panaikinimo nesustabdo vykdymo. Tačiau vykdymas gali būti sustabdytas skolininko prašymu, tačiau tik jei sumokamas užstatas, kurio sumą nustato teismas. Jeigu kompetentingas teismas visiškai arba iš dalies pripažįsta ieškinį dėl panaikinimo, jis, kai tinkama, panaikins visą mokėjimo įsakymą arba jo dalį ir priims galutinį sprendimą.

Jeigu kreditorius pareiškia ieškinį dėl panaikinimo ir kompetentingas teismas patenkina tą ieškinį, teismas priima galutinį sprendimą, pagal kurį išduodamas mokėjimo įsakymas.

Sprendimas, kuriuo atmetamas ieškinys dėl panaikinimo, yra galutinis.

1.6 Prieštaravimas

-

1.7 Prieštaravimo pasekmės

-

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Mokėjimo įsakymas yra vykdytinas, net jeigu jis ginčijamas pareiškiant ieškinį dėl panaikinimo, ir įgyja laikiną *res judicata* galią iki bus išnagrinėtas ieškinys dėl panaikinimo. Ieškinys dėl panaikinimo nesustabdo vykdymo. Tačiau vykdymas gali būti sustabdytas skolininko prašymu tik jei sumokamas užstatas, kurio sumą nustato teismas. Mokėjimo įsakymas tampa galutinis, jeigu skolininkas nepareiškia ieškinių dėl panaikinimo arba jeigu toks ieškinys buvo atmetas. Jeigu kompetentingas teismas pripažįsta kreditoriaus pareiktą ieškinį dėl panaikinimo, jis priima galutinį sprendimą, pagal kurį išduodamas mokėjimo įsakymas.

Suinteresuotoji šalis mokėjimo įsakymo vykdymą gali ginčyti pagal bendrą teisę. Prieštaraujant galima remtis tik su vykdymo procedūra susijusiais pažeidimais ir priežastimis, dėl kurių išnyksta prievolė, kuri atsiranda galiojant galutiniam mokėjimo įsakymui.

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Žr. atsakymą į 1.8.1 klausimą.

Paskutinis naujinimas: 01/10/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.